

~~Ques~~
Ques

विषयः : समाजे माध्यमानां स्वाधीनम् ।

“
माध्यमे जीवने
उपयोगे स्वाधीनम्”
”

अस्मिन् समाजे अद्य बहवः माध्यमानाम्
स्वाधीनता दृश्यते । जीवने सर्वमानवानाम् कार्येषु
माध्यमानाम् स्वाधीनता अत्यन्तपरिष्कृतम् च । एकम् विकसित
योग्यम् राज्यम् भवति केरलम् । माध्यमानाम् स्वाधीनता
चेत् अद्य केरलजनता अनेकानाम् मण्डलं जनानाम्
वृद्धि विकासः प्रकटितुम् योग्यः ।

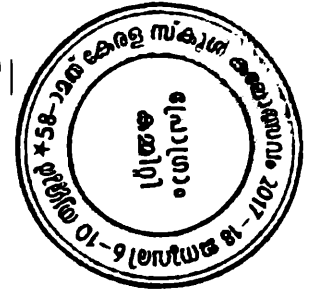
माध्यमानां विविधैः रूपैः सन्ति ।

“
वार्तापत्रिका , अन्तर्जाला , गैंगमदूरवाणि , दर्शनपत्रिका ,
दूरदर्शन” चेत् अनेकाः रूपाः माध्यमे अस्ति । इयम्
माध्यमे किञ्चित् माध्यमः नवमाध्यमम् च अस्ति ।
मानवजीवने इत्यादी माध्यमानाम् स्वाधीनता बहवः
गुणकराः च ह्येककराः कार्याणि प्रदायते ।

विद्याभ्यासमण्डले माध्यमानाम् स्वाधीनता
 चेत् छात्रेषु बहवः गुणकराः कार्याः वर्तन्ते इति ।
 पठनार्थम् छात्राणाम् मनसि माध्यमानाम् उपयोगम्
 अतिविरलम् च आवश्यकम् च अस्ति । कलाकारिक-
 मण्डले अस्माकम् भारतदेशस्य छात्राः प्रथमस्थानीयः
 इति कार्यं चिन्ताम् विना कर्तुम् योज्यः । वार्तापत्रिकायाम्
 अर्न्तभवितुम् ज्ञानम् सर्वे मानवेषु गुणकस्मिन् कार्यम् च
 अस्ति ।

ज्ञानार्थम् माध्यमानाम् स्वाधीनता
 अनेकाः गुणकराः प्रवृत्तिः कर्तुम् च कार्यः ।
 विद्याभ्यासमण्डले अनेकाः माध्यमानाम् स्वाधीनता
 दृश्यन्ते । इयम् कारणमेव च अद्य अस्माकम्
 केरलदेशस्य च अस्माकम् भारतदेशस्य सर्वम्
 जनाः च सर्वे छात्राः विविधैः मण्डले प्रथमस्थानीयः
 भवितुम् योज्यः ।

पुरातनकाले माध्यमानाम् स्वाधीनता
 विरलम् अस्ति । तत् कारणमेव समाजे मानवाः
 बहवः समस्याः मुखामुखम् दृष्टुं योज्यः ।

कालान्तरे तेषु सिधतिः सायाजालेन
अदृष्टुम् योज्यः । दाताः पठनसौकर्यार्थम् अर्न्तजाला,
वातापत्रिका चेत इत्यादीनाम् माध्यमानाम् सहायम्
आवश्यकम् च । किन्तु बहवः समस्याः चेत अर्न्तजाला
चेत् माध्यमे अनुभूयते स्म । इयम् कारणम् किं इति
अव्वेषणम् कृतुम् चेत उत्तरम् सुलभम् भवेत् ।

माध्यमानाम् उपयोगरीतिरुत्तमम् मानवजीवने
नवमाध्यमः स्थानम् अर्हत्तुम् योज्यः । शंका संडगण-
कयन्त्रम् च उपयोगम् कर्तुम् चेत लभ्यते युक्तम्
माध्यमम् भवति अर्न्तजाला । दातेषु अर्न्तजालानाम्
दोषपरिमितः च चिन्तनीयम् अस्ति । ज्ञानम् प्रकृतुम्
माध्यमम् अस्ति अर्न्तजाला ।

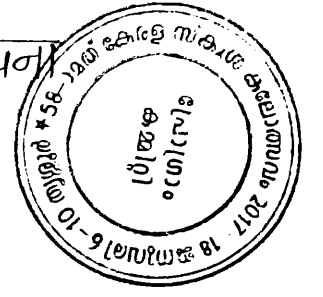
सर्वमण्डलेषु ज्ञानार्थम् पठनार्थम् माध्यमानाम्
सहायम् आवश्यकम् च । आधुनिककाले सर्वविकल्पेषु
अपि ज्ञानम् किन्तु प्रति वातापत्रिके चेत दर्शनपत्रिके
लभतु योज्यः । वाचनाशीलम् वर्धयितुम् भवितुम्

एकम् माध्यम् भवति दृशनिपत्रिका । प्रभाते
वार्तापत्रिका विना मानवजीवनम् अन्तकारयुक्तमेव
अस्ति । इयम् मण्डले च मानवजीवने किञ्चनम् प्रति
वर्धयितुम् "वार्तापत्रिका" नाम्ना माध्यमानाम् स्वाधीनता
दृष्टुम् योज्यः ।

कलाकारिकमण्डले माध्यमाः अन्यन्तार्पितम्
स्वाधीनता प्रभवते । अद्य एकम् अन्तजाला इति
नाम्ना माध्यमानाम् अन्वेषाम् रूपम् दृश्यते
"गूगल" (Google) इति ज्ञानस्थानम् । सर्वमण्डलेषु
अपि ज्ञानम् अन्तजाला माध्यमम् चेत् गूगल इति
आप्यक्लेशान् चेत् लभितुम् योज्यः ।

"संज्ञापकयन्त्रम्, जंगमकूश्वाणि"

इत्यादीनाम् उपयोगार्थम् नवमाध्यमाः मानवजीवने
च मानवसमूहे स्वाधीनता प्रकटयते । अन्तजाला
माध्यमम् द्वारा अनेकाः पठनार्थम् उपयोगप्रकृष्टम्
माध्यमाः सन्ति इति । तेषु भवति "क्रोम्, गूगल

विकिपीडिया, इत्यादीनि । छात्राणाम् पठनप्रयोगार्थम्
माध्यमाः स्वाधीनता प्रकटयते । "बैजूस लैनिङ्ग
आप्प" (Byjus learning App) इति आप्पलिकेशन चैत्
माध्यमम् विद्यार्थिजीवने ज्ञानपूर्णम् संपत्तः प्रकटयते ।
इयम् आप्पलिकेशन चैत् माध्यमसमूहम् अस्माकम्
भारतदेशस्य विकासम् वर्धयते ।

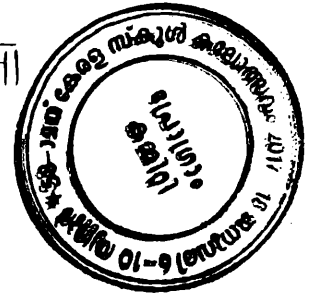
एकम् विद्यार्थि चैत् तस्य "बुद्धिविकासाय,
कार्यबोधनार्थम्, चिन्ताशक्तियार्थम्, बोधविकासाय"
माध्यमाः विरलरूपेण स्वाधीनता प्रकटयते ।
वार्तापत्रिका चैत् दर्शनपत्रिका चैत् सर्वम् मानवार्थम्
वाचनाशीलम् च पठनशीलयम् वर्धयते ।
चिन्तनीयम् कार्यम् इत्यर्थम् एव च भारतदेशस्य
मातृका भवितुम् याज्यः छात्रेषु मनसि अद्य
नवमाध्यमाः अनेकाः गुणपूर्वकम् कार्याणि करणीयते
इति । भारतदेशम् किञ्चिन् प्रति विकसितः अस्ति ।
इयम् विकसनार्थम् माध्यमानाम् संभावना

प्रशासनीयम् अस्ति ।

अनेकाः मण्डले चेत आराज्यमण्डले
अपि माध्यमाः स्वाधीनता दृश्यते । चिकित्सा मण्डले
माध्यमम् विना कोऽपि कार्याः सन्ति । अद्य विविधैः
स्थाने माध्यमानाम् उपयोगम् विना चिकित्सा रीतिः
नैमिषिकम् च ।

पुरातनकाले सन्ति अस्माकम् इतिहासकाव्या-
नाम् पठनम् अपि सुलभम् रीत्याम् भवेत् ।
"शमायणम् , महाभारतम्" च इतिहासकाव्यानाम्
विरलरूपाः माध्यमानाम् सहायार्थम् पठनम्
धाज्यम् अस्ति ।

अस्माकम् समाजे अद्य संस्कारविका-
सार्थम् जनसंख्या अतीव ऋजुतया वर्धयते इति
कार्यम् चिन्तनीयम् । जनसंख्या वर्धना चेत
वार्ताविनिमयार्थम् माध्यमानाम् स्वाधीनता आवश्यकम्
च ।

जंगमदूरवाणि उपयोगार्थम् वार्ताविनिमयम्

सुलभम् रूपेण अस्ति इति कार्यम् । माध्यमसमूहः
अद्य समाजे मानवजीवनार्थम् जंगमदूरवाणि
अप्युच्यते अनेकः माध्यमतलाः कदातुम् शक्यः ।
तेषु अर्न्भवति "वाट्सप्, फेसबुक, ट्विटर"
(WhatsApp, Facebook, Twitter) चेत् माध्यमतलाः ।

इत्याहीनाम् स्वाधीनता मानवजीवने

अतीव ग्राह्येण दृष्टुम् योग्यः । समाजे मानवानाम्
प्रतिकरणम् इत्यादि माध्यमानाम् साहायेन वर्धयितुम्
योग्यम् । एतेषाम् माध्यमानाम् स्वाधीनता चेत्

अद्य भारतदेशस्थ सर्वम् जिनाः प्रतिकरणा-
क्ति, सर्वमण्डलेषु ज्ञानम् अपि आर्जितवन्तः । एकम्
धैर्यरूपकम् मनसि अपि माध्यमानाम् स्वाधीनता
चेत् अद्य मानवसमूहः आर्जयते इति कार्यम्

अद्य माध्यमानाम् प्रभावम् प्रशंसनीयरूपके अविष्करणीयते ।
मानवजीवने एकम् मार्गम् न अपि किन्तु अनेकाः
मार्गेषु माध्यमाः स्वाधीनता प्रकटयते ।

अद्य भारतदेशस्य सर्वम् जनाः अनुभवन्ति
क्लेशः भवति जनसंख्याम् वर्धयता । इयम् वर्धयता
कारणं मल्लिनीकरणम् अपि भवते । वाहनेषु कारणम्
अपि वायुमल्लिनीकरणम् भवेत् । मानवजीवनस्य शीघ्रम्
दूषम् अस्ति यान्नावेले "जि . पि एस" (GPS) इति
शिष्टम् माध्यमस्य अनन्तरम् स्वाधीनता अस्ति ।

माध्यमाः समाजे भवति क्लेशानाम्
दूरिकरणमपि निर्देशितुम् योग्यः अस्ति । कस्यचित्
मार्गे मानवजीवनम् समाजे भवेयुः शुभम् रूपे
भवेयुः इति नवमाध्यमाः जीवितसुखम् प्रदानतुम्
स्वाधीनता प्रकटयते ।

अद्य नवमाध्यमम् विना मनुष्यजीवनम्
न अस्ति । चिन्तनीयम् कार्यमेव माध्यमः आनप्रदायकम्
अस्ति । महात्मागान्धि च ए . पि . जे अल्कुलकलाम्
अपि वातापत्रिकायाम् सहायते जीवनम् कृतमेव ।
विविधैः महोद्देश्यैः पठनार्थम् उपयुज्य प्रथमम्

माध्यमम् भवति वार्तापत्रिका । माध्यमे प्रथमम्
स्थानम् अर्हति वार्तापत्रिका ।

एकम् शीतिरुक्ता अर्न्तजाला चेत् छात्रेषु
दुरुपयोगम् मार्गम् क्रियते । इयम् माध्यमात् बहवः
गुणाः सन्ति किन्तु एकम् छात्रस्य उपयोगशीतिरुक्ता
माध्यमस्य गुणम् च दोषम् स्वाधीनता समाजे
प्रकटम् योग्यः । अतः उपयोगम् चेत् अविव्यक्ति
माध्यमस्य गुणदोषमन्तानि ।

अन्यतमः माध्यमम् भवति "दूरदर्शन" ।
इयम् माध्यमात् लोके सर्वत्र जनाः विनोदम् वति
कार्यम् अनुब्रूयते स्मा । समाजे विद् विनोदार्थम्
उपयुज्य एकम् माध्यमम् भवति "दूरदर्शन" ।
"टेलिविषन्" (T.V) इति माध्यमात् सर्वम् जनाः
सन्तुष्टः अस्ति । दुःखकाले अपि इयम् माध्यमम्
मानवजीवने सन्तुष्टपूर्णम् चिन्ता सम्मानते ।

राज्यस्य विकसितार्थम् द्विजम् प्रति नवमाध्यम-
नाम् स्वाधीनता वर्धयते । एकम् कुटुम्बजीवनार्थम्
सामूहिक माध्यमानाम् स्वाधीनता आवश्यकम् च ।
तेषाम् स्वाधीनता चेत् भारतदेशस्य सुरिच्यतिः अपि
वर्धयते । सामूहिकमाध्यमम् अस्ति "फ्लिपकार्ड ,
आमसोन शोपिंग" (Flipkart, Amazon shopping)
इत्यादीनि । एतेषाम् स्वाधीनता समाजे च भारत-
विदेशे देशम् च अव्यन्तापेक्षितम् ।

माध्यमम् विना वार्ताविनिमयम् असाध्यम्
एव । समाजे भवितुम् प्रक्षानाम् सुलभरीत्याम्
उत्तरम् अपि माध्यमस्य स्वाधीनते सुलभम् अस्ति ।
भारतस्य विकसनार्थम् नवमाध्यमम् बहवः स्थानम्
अर्हनुम् याज्यः ।

शास्त्रमण्डले "मंड.गालयान्" इति उपग्रहस्य
विक्षोपणार्थम् अपि माध्यमानाम् स्वाधीनता
भारतदेशस्य महिमा वर्धयति ।

शास्त्रमण्डले परीक्षणार्थम् बहवः माध्यमानाम्
साहाय्यार्थम् करणीयते । अन्यत् वाक्ये नवमाध्यमस्य
उपयोगात् एक एव समाजे सर्वम् प्रवृत्ति जायते
च । अद्य भारतदेशे नवमाध्यमाः एकम् मातुः
रूपानाम् समाजे सर्वम् जनस्य मनसिगृहे
स्थानम् अलङ्गस्यते ।

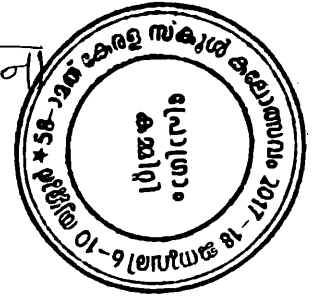
सर्वे जनः "वार्तापत्रिक, दूरदर्शन,
अन्तर्जाल" इत्येतेषाम् सहायम् अन्वषीयते ।
अन्यत् वार्तापत्रिका व्याज्यम् माध्यमम् अस्ति "रसना,
सन्देशम्" इत्यादीनि मासिकाः । एकम् शीतिरत्न
एतत् सर्वम् माध्यमरूपेण प्रवृत्तनम् च स्वाधीनता
मानवजीवने करणीयते । किन्तु एतेषाम् माध्यमानाम्
कणि चित् दोषमलार्कि अपि चिन्ता आवश्यकम्
अस्ति । "टेक्नोलॉजिस्" (Technologies) अपि माध्यमस्य
सहायात् प्रवृद्धनम् क्रियते ।

एकम् वाक्ये नवमाध्यमः शास्त्रमण्डले,
कलाकारिकमण्डले, चिकित्सा मण्डले, विद्याभ्यासमण्डले,
सर्वेषाम् मण्डले अपि स्वाधीनता प्रकटते। मानव जीवनस्य
उद्बोधनार्थम् माध्यमाः प्रवृत्तम् कश्नीयते।

शुलभम् शीतिशत्रु पठनार्थम् छात्रेषु
अनेकाः सामूहिकमाध्यमस्य सहायात् चेतु वार्तापत्रिका,
चेतु मासिका चेतु खानाम् प्रकाशयते इति कार्यः।

भारतदेशस्य सुस्थितिः विचिन्त्या नवमाध्यमस्य
अपयोगम् सर्वेषाम् जीवने अवश्यकम् च।

सर्वे मानवस्य जीवनम् माध्यमस्य
मार्गात् एव। एतत् कारणेषु नवमाध्यमाः द्विन्म प्रसि
विविधैः रूपाः स्वीकृत्यते। एतेषाम् विविधैः रूपात्
मानवसमूहः बहवः सन्तुष्टः च अस्ति।
भारतदेशस्य मातृका भवेयुः विद्यार्थिजनता
माध्यमस्य गुणसम्पत्ति चेतु चिन्तनीयम् एव।

जीवनसन्तुष्टार्थम्, सामूहिकबोधनार्थम्
सहायकम् वस्तु भवते नवमाध्यमः ।

कालान्तरे विविधैः नवमाध्यमः जनयति स्म।
कारणम् किम् चेत् माध्यमः समाजस्य अत्रहता
शक्ति स्म। एकम् समये माध्यमाः गुणसम्पत्तः
चेत् उपयोगरूपात् ऽ दोषसम्पत्तः प्रहायते ।

अतः अस्माकम् कर्तव्यम् एव भारतदेशस्य
विकाशार्थम् चेत् सुस्थितिः चेत् माध्यमानाम्
उपयोगम् सुलभम् शीतिरत्र आवश्यकम् इति
वदति अहम् अस्माकम् वाचकः उपसंहरति ।

“ माध्यमे तु जीवनम्, माध्यमे तु समाजम्
माध्यमस्य उपयोगात् भवति तस्य
स्वाधीनता ”

शुभम्